

Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II   Warszawa, dnia 20 sierpnia 1938 r.   Nr 43

T R E Ś Ć:

	<i>Str.</i>
Poz. 141. Zarządzenie M. O. S. z dn. 10.VIII. 1938 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 20.IX. 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu skórzanego przy wykonywaniu robót wojskowych na obszarze miasta stoł. Warszawy.	720
Poz. 142. Zarządzenie M. O. S. z dn. 10.VIII. 1938 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 11.V. 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw posadzkarskich drzewnych na obszarze miasta stoł. Warszawy i okolicy.	721
Poz. 143. Zarządzenie M. O. S. z dn. 19.VIII. 1938 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 17.V. 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze miasta Białegostoku i okolicy	722
Poz. 144. Zarządzenie M. O. S. z dn. 10.VIII. 1938 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 10.VI. 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw urządzeń zdrowotnych na obszarze miasta st. Warszawy i okolicy.	723
Poz. 145. Obwieszczenie M. O. S. z dn. 28.VII. 1938 r. w sprawie podania o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze m. Krakowa i okolicy orzeczeniu Komisji Rozjemczej z dn. 24.VI. 1938 r.	724

141.

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 10 sierpnia 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 20 września 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu skórzanego przy wykonywaniu robót wojskowych na obszarze miasta st. Warszawy.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Warszawie w dniu 20 września 1937 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu skórzanego przy wykonywaniu robót wojskowych na obszarze miasta st. Warszawy.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 37, poz. 108).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

142.

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 10 sierpnia 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 11 maja 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw posadzkarskich drzewnych na obszarze miasta stoł. Warszawy i okolicy.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Warszawie w dniu 11 maja 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich przedsiębiorstw posadzkarskich drzewnych na obszarze miasta stoł. Warszawy i miejscowości: Bielany, Młocin, Żerania, Annopola, Starego Bródna, Ząbek, Rembertowa, Kawęczyna, Gocławka, Wawra, Anina, Międzylesia, Radości, Miedzeszyna, Falenicy, Michalina, Józefowa, Świdra, Otwocka ze Sródborowem, Wilanowa, Służewa, Okęcia, Rakowa łącznie z Paluchem, Fortu Bema, Szczęśliwic, Boernerowa-Babiec, Warzyszewa, Włoch, Czechowic-Ursusa, Piastowa i Pruszkowa.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 38, poz. 115).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

143.

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 19 sierpnia 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 17 maja 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze miasta Białegostoku i okolicy.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Białymstoku w dniu 17 maja 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich robót budowlanych na obszarze miasta Białegostoku i okolicy w promieniu 10 km od miasta.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 9 lipca 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 38, poz. 113).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościółkowski*

144.

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 10 sierpnia 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 10 czerwca 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw urządzeń zdrowotnych na obszarze miasta st. Warszawy i okolicy.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Warszawie w dniu 10 czerwca 1938 r. w drodze dobrowolnego postępowania arbitrażowego, nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich przedsiębiorstw urządzeń zdrowotnych na obszarze miasta stoł. Warszawy i następujących miejscowości: Bielan, Młocin, Żerania, Annapola, Starego Bródna, Zabek, Kawenczyzna, Wawra, Gocławka, Wilanowa, Służewa, Okęcia, Rakowa łącznie z Paluchem, Fortu Bema, Szczęśliwic, Włoch, Osiedla Boernerowa-Babic i Wawrzyszewa.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 38, poz. 114).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

145.

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 28 lipca 1938 r.

w sprawie podania o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze m. Krakowa i okolicy orzeczeniu Komisji Rozjemczej z dnia 24 czerwca 1938 r.

Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Krakowie, wniósł do Ministra Opieki Społecznej w myśl art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313) oraz § 48 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu i Handlu o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 321) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze m. Krakowa oraz gmin: Bronowice Małe, Bronowice Wielkie, Prądnik Biały, Prądnik Czerwony, Górka Narodowa, Wola Duchacka, Prokocim, Łagiewniki, Borek Fałęcki, Wola Justowska, Rakowice, Olsza, Czyżyny, Przegorzały i Pychowice orzeczeniu Komisji Rozjemczej dla przemysłu budowlanego z dnia 24 czerwca 1938 r.

Tekst orzeczenia podany jest poniżej.

Przeciw nadaniu orzeczeniu mocy powszechnie obowiązującej każda osoba zainteresowana może wnieść sprzeciw do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy VII Okręgu (Kraków, Lubelska Nr 27) w ciągu 14 dni od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

Załącznik do obw. M. O. S. z dn. 28.VII. 1938 r.

ORZECZENIE.

Komisja Rozjemcza powołana zarządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 14 czerwca 1938 r. na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313) w celu załatwienia zatargu w przemyśle budowlanym na obszarze m. Krakowa i okolicy, na posiedzeniu w dniu 23 i 24 czerwca 1938 r. w sali obrad Ratusza m. Krakowa oraz w Inspekcji Pracy VII Okręgu w Krakowie, wobec uchylecia się ławników z ramienia organizacji pracowniczej od udziału w obradach Komisji, a tym samym i automatycznego ustąpienia ławników ze strony pracodawców, w składzie 3 delegatów rządowych:

Przewodniczący — *Zbigniew Wróblewski*, Inspektor w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Opieki Społecznej,

Członkowie — *Tadeusz Florek*, Zastępca Przewodniczącego Sądu Pracy w Krakowie, jako przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości,
inż. Julian Wąsowski, Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, jako przedstawiciel Ministra Spraw Wewnętrznych,

po wysłuchaniu uczestników zatargu:

ze strony pracodawców:

1) Związku Budowniczych i Kierowników Budowy, dawniej Izba Budowniczych w Krakowie w osobach: pp. *inż. Władysław Kleinbergera*, *arch. Adama Bigosza*, *arch. Stefana Matusińskiego*, *arch. Jakuba Stendiga* i *arch. Stanisława Słupeckiego*,

2) Związku Przemysłowców w Krakowie — Sekcja Budowlana — w osobach: pp. *dr. Tadeusza Spitzera* i *dr. Roberta Rosenthala*,

3) Chrześcijańskiego Cechu Mistrzów Murarskich, Ciesielskich i Kamieniarskich w Krakowie w osobach: pp. *Stanisława*

Dudeka, Mariana Sołtysa, Józefa Wilka, Wincentego Kaima, Stanisława Pięguszewskiego, Włodzimierza Zakulskiego i Zygmunta Döhre,

ze strony pracowników:

1. Centralnego Związku Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce w osobach: pp. *Jana Mularza, Jana Kremera, Franciszka Jagły, Leona Borkowskiego, Józefa Putyry, Adama Leńczowskiego, Władysława Godynia, Michała Lepiarza, Józefa Barana, Jana Wątkowskiego i Jan Gromka,*

z w a ż y w s z y,

że strony na konferencjach w Inspekcji Pracy w dniach 30 kwietnia, 9, 13, 21, 24 i 27 maja 1938 r. doprowadziły do wszechstronnego wyjaśnienia sporu,

że wysunięte przez robotników żądanie podwyżki płac młodocianego robotnika i kobiety zostało przez pracodawców uwzględnione,

że dążenie do rozładowania miejscowego bezrobocia nakłada obowiązek zatrudniania w pierwszym rzędzie robotników miejscowych,

że przedstawiciele pracodawców zadeklarowali gotowość zatrudniania zdolnych do pracy starszych robotników,

że sprawa delegatów robotniczych na większych budowach może być załatwiona w regulaminach, przy czym ściśle sprecyzowane czynności delegata pracującego na ogólnych warunkach ograniczyć się powinny do zapobiegania zatargom w pracy,

że Komisja nie widzi możliwości ustalenia obowiązku zatrudniania koźlarzy przy parterze i piwnicach w przypadkach, gdy praca ta jest wykonywana w inny sposób, nie wymagający pracy koźlarza,

że w odniesieniu do robotników zatrudnionych przy transporcie cegły do i od windy Komisja podkreśla obowiązek opłacania ich przez pracodawców co najmniej w wysokości stawki robotnika niewykwalifikowanego,

że pozostałe żądania wysunięte zarówno przez pracodawców jak i przez związek robotniczy po raz pierwszy na po-

siedzeniu Komisji, Komisja nie uznaje za możliwe uwzględnić, jako wysunięte bez dostatecznego przygotowania,

o r z e k a:

§ 1.

Ustala się następujące minimalne stawki płac robotników budowlanych za godzinę:

murarz i cieśla	zł 1.28
przodownik żelbetoniarski	„ 0.95
gracownik	„ 0.75
koźlarz przy pracy w akordzie za przeniesienie 1000 szt. cegieł do piwnic i parteru	„ 3.15
oraz za każde następne piętro względnie za każ- de 4 m wysokości dodatek	„ 1.35
robotnik obsługujący dźwigi mechaniczne	„ 1.00
robotnik niewykwalifikowany i ziemny przy budowie	„ 0.60
robotnik niewykwalifikowany do lat 18 i kobiety	„ 0.45

§ 2.

Stosowanie systemu akordowego w pracy jest uzależnione od zwyczajów miejscowych. Przy stosowaniu pracy akordowej stawki jednostkowe za pracę w akordzie powinny być obliczone w taki sposób, aby zarobek ogólny robotnika akordowego był co najmniej o 25% wyższy od płacy dniówkowej robotnika odpowiedniej kategorii.

§ 3.

Za pracę na rusztowaniach wiszących robotnik otrzymuje od każdego wynagrodzenia dodatek w sumie 50% jego stawki normalnej.

§ 4.

Wyplata zarobków winna być dokonywana co tydzień bezpośrednio po zakończeniu pracy w sobotę i powinna następo-

wać w miejscu wykonywania pracy. O ile rozliczenie zarobków dokonywane jest raz na 2 tygodnie, to w tygodniu, w którym rozliczenia nie ma, winna być dana zaliczka, niemniej jednak niż 75% należności za pracę za ten okres.

§ 5.

Na każdej budowlu pracodawca obowiązany jest dostarczyć pomieszczenia dla przechowywania ubrań i narzędzi pracowników zgodnie z rozporządzeniem Ministrów Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej z dnia 23 maja 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 329).

§ 6.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla robotnika, niż przewiduje orzeczenie, są nieważne i ulegają zastąpieniu na mocy prawa przez odpowiednie postanowienia orzeczenia niniejszego, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 7.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje przy wykonywaniu robót budowlanych na obszarze okręgu administracyjnego m. Krakowa oraz na obszarze gmin: Bronowice Małe, Bronowice Wielkie, Prądnik Biały, Prądnik Czerwony, Górka Narodowa, Wola Duchacka, Prokocim, Łagiewniki, Borek Fałęcki, Wola Justowska, Rakowice, Olsza, Czyżyny, Przegorzały i Pychowice.

§ 8.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 15 czerwca 1938 r. do dnia 31 marca 1939 r.

Kraków, dnia 24 czerwca 1938 r.

Przewodniczący Komisji Rozjemczej:

(—) *Z. Wróblewski*

Inspektor w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Opieki Społecznej

Członkowie:

Przedstawiciel Ministra Spraw
Wewnętrznych:

(—) *inż. J. Wąsowski*

Naczelnik Wydziału Komuni-
kacyjno-Budowlanego Urzędu
Wojewódzkiego w Krakowie

Przedstawiciel Ministra Spra-
wiedliwości:

(—) *Florek*

Zastępca Przewodniczącego
Sądu Pracy w Krakowie

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPLĄTY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 100595. 4.VIII.1938. 800.

Prenumerata roczna 20 zł.

Cena niniejszego numeru 75 gr.

